

Gugushev & Partners

L A W O F F I C E

ПРАВЕН ПРЕГЛЕД

ВЪВ ВРЪЗКА С НАСТЪПИЛИТЕ
НОРМАТИВНИ ИЗМЕНЕНИЯ
ПО ПОВОД ПАНДЕМИЯТА НА COVID-19
И ВЪВЕДЕНОТО ИЗВЪНРЕДНО ПОЛОЖЕНИЕ

ИЗМЕНЕНИЯ, СВЪРЗАНИ С ТРУДОВОТО И
ОСИГУРИТЕЛНОТО ЗАКОНОДАТЕЛСТВО

Настоящият правен анализ съдържа конфиденциална информация, като самият той или част от него, не може да бъде предоставян, копиран или разкриван по какъвто и да е друг начин, без предварителното писмено одобрение на Адвокатско дружество „Гугушев и партньори“.

Анализът е изготвен в съответствие с приложимото законодателство, съдебна и административна практика към посочената по-горе дата и е ограничен до изложените в него въпроси, като всички дадени примери и направени изводи не бива по никакъв начин да се отнасят към други въпроси, които не са предмет на настоящия анализ.

В случай, че анализът бъде предоставен на трети лица, дори и със съгласието на Адвокатско дружество „Гугушев и партньори“, последното не носи никаква отговорност в никоя юрисдикция по отношение на трети лица, без значение от основанието, на което се търси тази отговорност – договор, договор в полза на трето лице, груба небрежност, некомпетентност или друго.

I. ВЪВЕДЕНИЕ

Настоящият документ предоставя обобщен анализ на основните промени, въведени с приемането на Закона за мерките и действията по време на извънредното положение, обявено с решение на Народното събрание от 13 март 2020 година (Закона за мерките и действията по време на извънредното положение или Закона), обнародван в Държавен вестник, бр. 28 от 24.03.2020 година (извънреден).

Настоящият анализ е актуален към дата към 24 март 2020 година и отразява всички въведени с окончателно обнародвания закон новости. Анализът е изготвен от юридическите специалисти на Адвокатско дружество „Гугушев и партньори“ и е предназначен да бъде ползван единствено с информативна цел. Никаква част от този документ не представлява правен съвет/становище и няма да се счита за професионално-обвързващ по отношение на Адвокатско дружество „Гугушев и партньори“.

За повече информация и отговори на конкретни въпроси, свързани с предоставената настояща информация, можете да се свържете с нас на електронната ни поща office@gugushev.com или на телефон 00359 2 815 75 10, както и чрез страниците ни във [Facebook](#) и [LinkedIn](#).

II. ИЗМЕНЕНИЯ, СВЪРЗАНИ С ТРУДОВОТО И ОСИГУРИТЕЛНОТО ЗАКОНОДАТЕЛСТВО

1. Кодекс на труда

Промените в Кодекса на труда предвиждат право на работодателя едностранно:

- да възлага на служителя без негово съгласие да извършва временно надомна работа и/или работа от разстояние, чрез промяна на мястото му на работа. Заповедта следва да урежда новите условия на труд, например местонахождение на работното място, трудовото възнаграждение, ред за възлагане и отчитане на работата, начин за снабдяване с материали, консумативни разходи и начин на заплащане;
- да преустанови работата на цялото предприятие, само на негова част или на отделни свои служители. Позволява преустановяване на работа както за целия период на обявеното извънредно положение, така и само за част от него до неговата отмяна;
- да установи непълно работно време, за служителите, които работят на пълно работно време, за целият период на извънредното положение или само за част от него. Продължителността на работното време не може да бъде по-малка от половината на законоустановената продължителност на работното време;
- да предостави платения годишен отпуск на служителя без негово съгласие, при преустановяване на работата на предприятието, на част от него или на отделни служители, включително на служител, който не е придобил 8 месеца трудов стаж. Времето, през което се ползва отпуск, се признава за трудов стаж.

Промените в Кодекса на труда предвиждат следните задължения за работодателя по време на извънредното положение:

- да изплаща brutните трудови възнаграждения на служителите в случай на преустановяване на работа;
- да разрешава ползването на платен годишен отпуск или на неплатен отпуск при обявено извънредно положение по искане на:
  - ✓ бременни жени;
  - ✓ жени в напреднал етап на лечение ин-витро;
  - ✓ майки, самотни бащи и осиновители на дете до 12 години или дете с увреждания, независимо от възрастта му;
  - ✓ непълнолетни лица;
  - ✓ лица с намалена работоспособност от 50 и над 50 на сто, трудоустроени служители, както и служители, които страдат от исхемична болест на сърцето, активна форма на туберкулоза, онкологично заболяване, професионално заболяване, психично заболяване или захарна болест.

2. Закон за държавния служител

С изменение в Закона за държавния служител се въвеждат сходни с тези, предвидени в Кодекса на труда мерки, касаещи служебните правоотношения.

За органа по назначаване на държавните служители също се създава възможност със своя заповед едностранно да възлага на служителя без негово съгласие работа от разстояние в домашна среда. В случай, че не може да се въведе работа от разстояние в домашна среда, органът по назначаването е длъжен да разрешава ползването на платен годишен отпуск или на неплатен отпуск по искане на определения с промените описани по-горе в КТ кръг лица.

По време на действие на извънредното положение въведените законови ограничения за полагане на извънреден труд и за неговата продължителност не се прилагат за служителите, които оказват или подпомагат оказването на медицинска помощ, и държавните служители, които подпомагат оказването на медицинска помощ. Полицейските органи и органите по пожарна безопасност и защита на населението полагат извънреден труд само след изричното им писмено съгласие. В случай, че не предоставят такова няма да им бъде търсена дисциплинарна отговорност.

3. Кодекс за социално осигуряване

В Кодекса за социално осигуряване се правят следните изменения:

- спират се нормативно определените срокове, свързани с всички видове обезщетения, осигуряване за трудова злополука и професионална болест, задължително пенсионно осигуряване, контрол за изпълнение и повдигнатите спорове;
- дава се възможност заявления, жалби и други документи във връзка с паричните обезщетения, помощи и пенсии да се подават по електронен път или чрез лицензиран пощенски оператор;
- документите, подадени от осигурени лица и пенсионери до 14 дни след отмяна на извънредното положение в съответното поделение на Национален осигурителен институт, се считат за подадени в срок;

- паричните обезщетения за безработица се отпускат въз основа на заявление, подадено по електронен път, с квалифициран електронен подпис или с персонален идентификационен код в Националния осигурителен институт или на хартиен носител в съответната дирекция „Бюро по труда“.

Предвидена е възможност за подпомагане от страна на държавата на работодателите, засегнати от наложените по време на извънредното положение мерки, чрез поемане на разходи в размер на 60% от размера на осигурителния доход за месец януари 2020г. за осигурените от тях лица. Критериите, на които следва да отговарят работодателите, ще се определят допълнително с акт на Министерския съвет.

Средствата за помощта ще се превеждат по банков път на работодателите в срок до 5 работни дни въз основа на предоставена от Агенцията по заетостта писмена информация. Мярката се предвижда за срока на действие на закона, но не повече от 3 месеца. В случай че осигурителят не изплати пълния размер на трудовото възнаграждение на служителите, за които е получена помощта, той е длъжен да я възстанови.

До 30 септември 2020г. се удължават някои срокове, свързани с дейността на пенсионноосигурителните дружества.

ОБОБЩЕНИЕ

С измененията се въвежда възможност за работодателите по време на извънредното положение едностранно със своя заповед да възлагат надомна работа или работа от разстояние на работниците и служителите си без тяхно съгласие, да предоставят до една втора от платения годишен отпуск на работника или служителя и без негово съгласие, да преустановяват работа, както и да установяват непълно работно време за цялото или за част от служителите в предприятието, съответно за целия или само за част от периода, в който е обявено извънредното положение.

Оставаме на Ваше разположение при възлагане на последващо съдействие, включително на искане за становище с посочените характеристики.

С уважение,

Екипът на Адвокатско дружество „Гугушев и партньори“

*Виктор Гугушев – Партньор
Антония Маркова – Старши консултант
Илиян Трифонов – Консултант*

*24 Март 2020г.
гр. София*